

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 04. oktobra 2019. godine
Br. Ref.:RK 1438/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI36/19

Podnosilac

Nezavisna komisija za rudnike i minerale

Ocena ustavnosti presude E.Rev.br.26/2017 Vrhovnog suda Kosova od
17. januara 2018. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Nezavisna komisija za rudnike i minerale (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava ustavnost presude E.Rev.br.26/2017 Vrhovnog suda od 17. januara 2018. godine (u daljem tekstu: osporena presuda), za koju tvrdi da je primila 12. februara 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su navodno podnositeljki zahteva povređena prava garantovana članovima: 3. i 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane], u vezi sa stavom 4. člana 21. [Opšta Načela], Ustava, članovima 22. [Procesiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 1. marta 2019. godine, podnositeljka zahteva je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 5. marta 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bajram Ljatifi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Selvete Gërxhaliu-Krasniqi i Gresa Caka-Nimani (članovi).
7. Dana 15. marta 2019. godine, Sud je obavestio podnositeljku zahteva o registraciji zahteva KI36/19 i kopiju istog je prosledio Vrhovnom sudu, u skladu sa zakonom.
8. Dana 11. septembra. 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Neodređenog datuma, preduzeće Besi Com d.o.o., (u daljem tekstu: tužilja) je podnelo tužbu Osnovnom sudu u Prištini, odeljenje za privredna pitanja, protiv podnositeljke zahteva za naknadu štete u novčanom iznosu od 43.775,00 evra.
10. Dana 28. marta 2017. godine, Osnovni sud u Prištini, je presudom I.C.br.207/2015, odobrio tužbu tužilje i obavezao je podnositeljku zahteva da istoj isplati ukupni iznos od 66.316.39 evra, u ime materijalne štete uključujući zakonsku kamatu i troškove parničnog postupka.

11. Neodređenog datuma, podnositeljka zahteva je uložila žalbu Apelacionom sudu zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka, pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
12. Dana 25. oktobra 2017. godine, Apelacioni sud je presudom Ae. br.128/2017, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva i potvrdio je presudu I.C.br.207/2015 prvostepenog suda od 28. marta 2017. godine.
13. Podnositeljka zahteva je u zakonskom roku podnela zahtev za reviziju Vrhovnom sudu zbog bitnih kršenja odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, uz predlog da se obe presude nižestepenih sudova preinače i da se tužba tužilje odbije kao neosnovana.
14. Dana 17. januara 2018. godine, Vrhovni sud je osporenom presudom E.Rev.br.26/2017, odbio, kao neosnovan, zahtev za reviziju podnet od strane podnositeljke zahteva protiv presude Apelacionog suda i odobrio je delimično zahtev podnositeljke što se tiče tačke 1, pod a) izreke u vezi sa zakonskom kamatom.

Navodi podnosioca zahteva

15. Podnositeljka zahteva tvrdi da su joj osporenim presudom prekršena prava garantovana članovima 3. i 24. Ustava: *“Kao posledica proceduralne povrede člana 19. Zakona br. 03/L-006 o parničkom postupku, gde se svaki sud tokom celokupnog prvostepenog postupka brine prema službenoj dužnosti o svojoj predmetnoj nadležnosti, u odnosu na podnete predstavke i žalbe...”*
16. Pored ovoga, Podnositeljka zahteva tvrdi i povredu prava garantovana članovima 31. i 54, Ustava, jer: *“U konkretnom slučaju, sudovi Republike Kosova su na kontuiran način vršili kršenja proceduralnih i materijalnih odredbi.”*
17. Na kraju, podnositeljka zahteva od Suda traži da: *“Poništavaju se kao neosnovane presuda Vrhovnog suda Kosova–Departman za privredna pitanja, E. Rev. br. 26/2017 od 17.01.2018. god., prot. br. 1079 od 12.02.2018. god., presuda Apelacionog suda Kosova – Departman za privredna pitanja, Ae.nr.128/2017 od 25.10.2017. god., presuda Osnovnog suda u Prištini–Departman za privredna pitanja, I.C. br. 207/2015 od 28.03.2017. godine, jer nisu u skladu sa Ustavom Republike Kosovo odlučujući da se ova stvar vrati na ponovno razmatranje i ponovno odlučivanje i da se odluči po službenoj dužnosti da se dostavi u predmetnu nadležnost da se ovaj osporeni predmet razmatra u Departmanu za upravna pitanja i onda da se razmotri da li je tužilac imao zakonsku osnovu za zahtev za naknadu štete.”*

Prihvatljivost zahteva

18. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i propisani Poslovníkom o radu.

19. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane], u vezi sa stavom 4. člana 21. [Opšta Načela], Ustava koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

[...]

4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.”

20. Sud takođe ocenjuje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti kao što se precizira dalje u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi] i 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuju:

Član 47.

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ..

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48.

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena ikoji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

21. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana; iscrpila je pravna sredstva predviđena zakonom; precizirala je osporeni akt javnog organa i razjasnila je takođe ustavna prava i slobode za koje tvrdi da su joj povređena aktima javnih organa.
22. Međutim, Sud takođe razmatra da li su ispunjeni uslovi propisani članom 49. [Rokovi] Zakona i pravilom 39. [Kriterijum o prihvatljivosti], odnosno stavom (1) (c), Poslovnika o radu, odredbe koje propisuju sledeće:

Član 49.

[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

Pravilo 39. Poslovnika o radu
[Kriterijum o prihvatljivosti]

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, i
[...].”

23. Sud ističe da podnositeljka zahteva osporava presudu E.Rev.nr.26/2017 Vrhovnog suda od 17. januara 2018. godine, za koju izjavljuje da ju je primila 12. februara 2018. godine, dok je zahtev podnela Sudu 1. marta 2019. godine, što podrazumeva da je zahtev podnet nakon zakonskog roka od 4 (četiri) meseca.
24. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca prema članu 49. Zakona i pravilu 39. (1) (c) Poslovnika o radu, da promoviše pravnu sigurnost, tako što će osigurati da se slučajevi koji se odnose na ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da se tako spreči zadržavanje u stanju nesigurnosti stranaka i drugih uključenih osoba (vidi, *mutatis mutandis* slučaj *Sabri Güneş protiv Turske*, predstavka br. 27396/06, presuda ESLJP, od 29. juna 2012. godine, stav 39; i vidi slučaj Ustavnog suda br. KI140/13, *Ramadan Cakiqi*, rešenje o neprihvatljivosti, od 17. marta 2014. godine, stav 24).
25. Iz ovoga proizilazi da je zahtev podnositeljke zahteva podnet van roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 39. (1) (c) Poslovnika o radu i kao takav je neprihvatljiv.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 39. (1) (c) Poslovnika o radu, dana 11. septembra 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatić

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi